

Handläggare
Emma Fritzhow
Telefon: 08-50803128**Till**
Järva stadsdelsnämnd
2025-10-23

Yttrande över revisionskontorets rapport - Placering av barn och unga i familjehem

Yttrande gällande revisionskontoret projektrapport Placering av barn och unga i familjehem, diarienummer RVK 2024/139

Förvaltningens förslag till beslut

Järva stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens yttrande över revisionskontorets projektrapport Placering av barn och unga i familjehem överlämnar det till revisionskontoret.

Sammanfattning

Revisionen, som genomfördes under våren 2025, visar på att handläggningen av familjevårdsärenden i delar brister. Det framkommer bland annat att placeringar av barn och unga i familjehem överskrider den tidsgräns som anges i socialtjänstlagen. Revisionen har även identifierat brister i registerkontroll, referenstagning samt i upprättandet av genomförandeplaner. Baserat på identifierade brister har revisionen tagit fram rekommendationer till stadsdelsnämnderna.

Utifrån revisionens rekommendationer har förvaltningen tagit fram åtgärder och aktiviteter, som redovisas i yttrande samt åtgärdsplan. Åtgärderna syftar till att säkerställa att familjemplacements genomförs inom sex månader, att kontroller av familjehem görs och dokumenteras både före och under placeringen, att vård- och genomförandeplaner upprättas enligt gällande regelverk samt att fullständiga familjemhetsutredningar genomförs. Detta genom systematiska ärendegenomgångar, egenkontroller samt utvecklingsarbete vid kommande planeringsdag.

Förvaltningen föreslår att Järva stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens yttrande och överlämnar det till revisionen.

Järva stadsdelsförvaltningElinsborgsbacken 3
Box 4066
163 04 Spånga
Växel 08 508 01 000
Fax
jarva@stockholm.se

Bakgrund

Familjemhetsvård är den vanligaste vårdformen för barn och unga där beslut fattas enligt socialtjänstlagen, lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga eller lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade. Stadsrevisionen

granskade 2018 handläggningen av familjehemsplaceringar. Granskningen visade bl.a. på avvikelser i flera delar av handläggningsprocessen gällande dokumentation och uppföljning. Det framgick även att det fanns avvikelser gällande insamling av uppgifter såsom referenstagning och registerutdrag samt upprättande av vårdplaner och genomförandeplaner.

Det är av yttersta vikt viktigt att säkerställa att barn och unga som placeras i familjehem får förutsättningar att utvecklas och växa upp under trygga förhållanden. Med anledning av detta fattade revisorerna beslut om att återigen granska området.

Revisionens projektrapport *Placering av barn och unga i familjehem* samt *Åtgärdsplan kring revisionens projektrapport Placering av barn och unga i familjehem* bifogas.

Ärendet

Våren 2025 genomförde Stockholms stad revision av placeringar av barn och unga i familjehem inom stadsdelsnämnderna Hägersten-Älvsjö, Järva och Skärholmen samt socialnämnden. Revisionen visar på att handläggningen av familjevårdsärenden i delar brister. Bland annat då den genomsnittliga tiden för att placera barn och unga i familjehem överskrider de sex månader som socialtjänstlagen anger som tidsgräns. Vidare visar revisionen på vissa avvikelser kopplat till utförande och dokumentation gällande registerkontroll och referenstagning av familjehemsföräldrar samt framtagandet av genomförandeplaner.

Revisionen visar även på att familjehemsutredningar genomförts i samtliga ärenden, bortsett från ett.

I revisionen framkommer att ärendena ofta är komplexa och att bristen på familjehem är stor. Den samlade bedömningen från revisionen är att det är angeläget att arbetet utvecklas för att ge barn och unga det stöd de behöver. Utifrån detta rekommenderar revisionen Järva stadsdelsnämnd att:

- Säkerställa att förutsättningar finns för att genomföra familjehemsplacering inom sex månader.
- Säkerställa att kontroller av familjehem genomförs och dokumenteras innan och under familjehemsplacering.
- Säkerställa att det finns vård- och genomförandeplaner som dokumenteras i enlighet med regelverk.
- Säkerställa att familjehemsutredningar genomförs.

Vidare rekommenderar revisionen socialnämnden att:

- Ta initiativ till att utarbeta stadsövergripande rutiner för kontroller av familjehem under pågående familjehemsplaceringar.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelning individ och familj.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Utifrån revisionens rekommendationer har förvaltningen tagit fram åtgärder och aktiviteter som redovisas i yttrande samt åtgärdsplan. Nedan anges rekommendationer, reflektioner samt en kortfattat version av inplanerade åtgärder och aktiviteter. För åtgärdsplan i sin helhet se bilaga 2, *Åtgärdsplan kring revisionens projektrapport Placering av barn och unga i familjehem*.

Säkerställa att förutsättningar finns för att genomföra familjehemsplacering inom sex månader.

Branschen kring familjehem är komplex. Bland annat då det ställs höga krav på enskilda personer att bli familjehem, och de barn som placeras inom samhällets vård ofta varit med om svåra händelser. Därutöver råder det en hård konkurrens kring familjehem.

För att säkerställa att förutsättningar finns för att genomföra familjehemsplaceringar inom sex månader ska förvaltningen öka arbetsflöde i rekryteringen av familjehem, med särskilt fokus på övergången mellan jourhem och familjehem. Detta genom att bland annat bevaka jourhemmens intresse av att bli familjehem. Arbetet följs upp vid systematiserade avstämningar. Temat ska även diskuteras vid kommande planeringsdag, där medarbetare från hela enheten för familjehemsvård deltar.

För att säkerställa att planerade och genomförda åtgärder görs och ger effekt ska egenkontroller, med syftet att se kring att arbetsflödet för ökad rekrytering av familjehem, genomföras. Urval för egenkontroller kommer att vara stickprov, och genomföras inför verksamhetsplan 2026.

Därutöver deltar nämnden i ett projekt som socialnämnden ansvarar för. Socialnämnden ska utreda hur jour- och familjehem ska rekryteras i staden, hur anpassade behandlingsinsatser med hög tillgänglighet och intensitet kan utökas samt hur anpassade öppenvårdsinsatser för barn placerade i jour- och familjehem i egen regi ska säkras.

Säkerställa att kontroller av familjehem genomförs och dokumenteras innan och under familjehemsplacering.

Bedömning är att kontroller av familjehem görs och att arbetssättet är väl inarbetat, men att det brister i dokumentation. För att säkerställa att kontroller görs och dokumenteras har den checklista som redan används vid systematisk ärendegenomgång breddats.

För att säkerställa att rätt saker dokumenteras i kontroller ska enheten för familjehemsvård även lyfta frågan på familjehemssekreterare-möte i början på 2026.

Utöver internt arbete ska enheten för familjehemsvård bevaka återkoppling från socialnämnden, som i revision rekommenderas att ta initiativ till att utarbeta stadsövergripande rutiner för kontroller av familjehem under pågående familjehemsplaceringar.

Säkerställa att det finns vård- och genomförandeplaner som dokumenteras i enlighet med regelverk.

Att säkerställa genomförandeplaner är ett utvecklingsområde där åtgärder redan pågår. I samband med regelbundna avstämningar kommer kontroll av att det finns vård- och genomförandeplaner genomföras. Samtal kring att vård- och genomförandeplaner dokumenteras enligt regelverk ska hållas i samband med planeringsdag under hösten.

I revisionskontorets rapport uppmärksammas även avsaknad kring att tillförsäkra att barn och unga får tillgång till tandvård. Detta är ett utvecklingsområde som verksamheten arbetat med, och nu har fungerande rutiner kring.

Säkerställa att familjehemsutredningar genomförs

I samband med regelbundna avstämningar kommer kontroll av att det finns familjehemsutredningar genomföras. Samtal kring temat ska hållas i samband med planeringsdag under hösten.

Det enskilda ärendet som nämns i revisionen har granskats. I granskning framkommer att annan kommun granskat och godkänt det utsedda familjehemmet, men att nämnden inte inhämtat utredning vid övertagande av ärendet. För att säkerställa att det inte händer igen ska enheten skapa en rutin för att alltid inhämta familjehemsutredningar när nämnden tar över ett ärende från annan kommun.

För att säkerställa att familjehemsutredning har genomförts i alla ärenden kommer egenkontroll genomföras. Urval för egenkontroller kommer att vara stickprov, och genomföras inför verksamhetsplan 2026.

Ta initiativ till att utarbeta stadsövergripande rutiner för kontroller av familjehem under pågående familjehemsplaceringar.

Järva stadsdelsförvaltning är positiva till rekommendation att ta fram stadsövergripande rutiner. Detta då rutiner kommer att skapa likställighet och tydliga krav. Förvaltningen kommer bevaka fortsatt arbete från socialförvaltningen och ser fram emot att ta del av, och implementera, rutiner när de är fastställda.

Förvaltningen föreslår att Järva stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens yttrande och överlämnar det till revisionen.

Toni Mellblom
Stadsdelsdirektör
Järva stadsdelsförvaltning

Susanna Juvas Hagbjörk
Avdelningschef
Järva stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Revisionens projektrapport Placering av barn och unga i familjehem, diarienummer RVK 2024/139
2. Åtgärdsplan kring revisionens projektrapport Placering av barn och unga i familjehem